

Bijlage 1 raadsinformatienota

Plan van aanpak onderzoek en maatregelen sociaal domein

Het onderzoek heeft als resultaat:

- Inzicht in de ontwikkeling van de kosten en ondersteuningsvragen sociaal domein en preventie
- Inzicht in de oorzaken van reeds ontstane tekorten en mogelijke toekomstige tekorten
- Inzicht in maatregelen die nodig zijn om de kosten binnen de financiële kaders te laten plaatsvinden vanaf 2022.

Kaders en afbakening:

- *Scope:* Het onderzoek richt zich op de kosten van de 3 decentralisaties: wmo, jeugd en participatiewet. Voor deze drie wetten is het van belang om de uitvoeringskosten binnen de rijksmiddelen te krijgen en zijn er lokale en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële beheersing. Daarnaast wordt in beeld gebracht op welke wijze (investeringen in) preventie kunnen bijdragen aan het terugdringen van de uitgaven voor bevordering participatie, ondersteuning en zorg en in andere zorgstelsels (Zvw/Wlz). Omdat de rijksmiddelen ten aanzien van begeleiding Wmo onder het nieuwe verdeelmodel BW/MO 2022 valt, wordt deze geldstroom en het nieuwe verdeelmodel BW/MZ wel meegenomen. Het onderzoek richt zich niet op minimabeleid en schuldhulpverlening, kijkt wel naar de raakvlakken. Het onderzoek vindt plaats tegen de achtergrond van de programmabegroting West Betuwe.
- Het onderzoek bevat een *analyse* van de ontwikkelingen in het aantal zorgvragers, de samenloop en stapeling van voorzieningen binnen het lokaal sociaal domein en andere stelsels (Wlz/Zvw), de ontwikkeling van de uitgaven en de ontwikkeling van de inkomsten. Het onderzoek geeft *inzicht in de factoren* die in meerdere of mindere mate van invloed zijn op de kostenontwikkeling. Daarbij wordt in kaart gebracht op welke wijze de gemeente direct of indirect invloed heeft. Directe invloed heeft de gemeente op: beleid en verordening sociaal domein, uitvoeringsvarianten en bedrijfsvoering sociaal domein, vormen van bekostiging en contractering en het preventieve veld. Meer indirecte en autonome ontwikkelingen zijn: keuzes in de andere zorgstelsels die doorwerken op het lokale zorgstelsel (toegang en extramuralisering), demografische ontwikkelingen.
- Het onderzoek is *ondersteunend aan de voorbereiding nieuw beleid en keuzes verlenging contractering 2022, de bijstelling van inrichtingskeuzes uitvoering* sociaal beleid van de gemeente West Betuwe en het College Uitvoerings Programma (beleidskader jeugd/wmo 2021).
- Het onderzoek richt zich op de gemeente West Betuwe, maar heeft *regionale raakvlakken* en aspecten (contractering zorgaanbieders, ontwikkelingen uitgaven sociaal domein). Er vindt regionale afstemming en kennisdeling plaats. Dit traject raakt aan de regionale evaluatie van de Dienstverleningsovereenkomst Wmo/jeugd. Deze informatie worden betrokken bij de analyse en processen..

- **Stakeholders:** In het onderzoek worden een aantal stakeholders betrokken (gemeenteraadsleden, adviesraden, zorgorganisaties en welzijnswerk). Vorm wordt nog uitgewerkt door projectgroep en ter besluitvorming voorgelegd aan de stuurgroep .

Deelvragen

Verschillende elementen zijn van invloed op de kosten van het sociaal domein:

- Strategie,regie en beleid (verordening en beleidsregels)
- Transformatie in de zorg en ondersteuning: in hoeverre is de in 2015 ingezette transformatie in de praktijk
- Bedrijfsvoering en uitvoeringsvarianten sociaal domein,
- Inkoop en financieringsmodellen, prestatie indicatoren
- Monitoring en sturing, data gestuurd werken in beleid en uitvoering
- Preventie en basisvoorzieningen (in hoeverre dragen deze bij aan terugdringen zorg)
- Ontwikkelingen in andere zorgstelsels (ZVW en WLZ) die effect hebben op het lokale zorgstelsel

Projectorganisatie

Ambtelijk opdrachtgever is Philip Bosman. Ambtelijk opdrachtnemer is Inge-Marie van Klaveren (manager sociaal domein).

Namens het College is wethouder Van Maanen bestuurlijk opdrachtgever. De bestuurlijke stuurgroep: wethouders van Maanen (coördinerend wethouder) en wethouder Van Bezooijen (financiën).

Een integrale gemeentelijke projectgroep geeft uitvoering aan de opdracht (deze bestaat uit adviseurs van team sociaal beleid, kwaliteit, financiën en concern control. Zij hebben tot taak om de data te verzamelen, deelanalyses te maken en deel te nemen aan het Vng visitatietraject of extern onderzoekstraject. Daarnaast inzet expertise door een nader te selecteren bureau (analyse op de data, prognose zorgvraag). Ook stakeholders worden betrokken in het plan van aanpak.

Integraliteit

Afstemming op inhoud, proces en uitkomsten vindt plaats met andere (organisatiebrede) projecten en processen:

Inkooponderzoek

Beleid jeugd/wmo /p-wet/ schuldhulpverlening (CUP)

Harmonisatie subsidiebeleid

Kerngerichtwerken

Woononderzoek/woonvisie

Bronnen

Bronnen binnen de gemeente : data en uitvoeringsinformatie uit het management en monitoringssysteem sociaal domein, waar staat je gemeente, onderzoeken (wonen en zorg)

Regionale informatie en CBS data

Planning

- Interne voorbereiding op analyse en opstellen plan van aanpak en selectie bureau prognose zorgvraag (juni-oktober 2019)
- Onderzoeksfase: november 2019 tot 1 april 2020
- Start stuurgroep/ start onderzoek /visitatietraject VNG : december 2019
- Onderzoeksresultaten: april 2020 (stuurgroep, college en raad)
- Uitkomsten eerste fase verwerken in perspectiefnota 2021
- Opstellen plan van aanpak maatregelen 2022 en quick wins 2020/2021: mei en juni 2020
- Maatregelen inbrengen in de begroting 2021: juli-augustus 2020
- Nieuw beleid en inrichtingskeuzes (juli-december 2020)

Financiën

Een onderzoeksbudget van €50.000 in te zetten voor de prognose van de toekomstige zorgvraag. Dit budget is bovenop de inbreng van de VNG visitatiecommissie. Aan het VNG visitatietraject zijn geen kosten verbonden. Mocht het verzoek tot deelname aan de VNG visitatie niet worden gehonoreerd, zijn er voor extern advies hogere uitgaven te verwachten (max €50.000 extra). Een budget van €100.000 volstaat in dat geval. Dekking uit de extra middelen jeugdzorg meicirculaire. Deze staan op de stelpost taakmutaties algemene uitkering.

Profiel extern adviseur:

Ervaring met analyse/doorlichting financiën sociaal domein, kennis van gemeente en contractering, kostenbeheersing en maatschappelijke businesscase. Bureau opties worden in oktober/november door projectgroep in kaart gebracht en aan stuurgroep voorgelegd.